

Målnummer:	UM2630-17	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2018-03-05		
Rubrik:	I mål om familjeåterförening där anknytningspersonen är flykting måste försiktighet iaktas när det gäller att hänvisa familjemedlemmar till hemlandets myndigheter för att skaffa identitetshandlingar. Bevislättnad har därför beviljats avseende familjemedlemmarnas identiteter.		
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none">• 5 kap. 3 § första stycket 1 och 2 a samt 8 § utlänningslagen (2005:716)• Skäl 8 och artikel 11.2 i rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (familjeåterföreningsdirektivet)• Artikel 8 i Europakonventionen		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• Europadomstolens avgörande den 30 juli 2013 i mål Berisha mot Schweiz (948/12)• Europadomstolens avgörande den 10 juli 2014 i mål Mugenzi mot Frankrike (52701/09)• Europadomstolens avgörande den 10 juli 2014 i mål Tanda-Muzinga mot Frankrike (2260/10)• MIG 2011:11• MIG 2012:1• MIG 2014:16• MIG 2016:6• MIG 2016:13• MIG 2017:12		

REFERAT

Klaganden i målet, A, är gift med en man - här kallad F, som är medborgare i Eritrea. Han beviljades i september 2014 permanent uppehållstillstånd och flyktingstatusförklaring (jfr 4 kap. 1 och 3 §§ utlänningslagen [2005:716]). Till Migrationsverket hade F lämnat uppgifter om sin maka A och deras fyra barn B-E (barnen).

I maj 2015 ansökte A och barnen, samtliga medborgare i Eritrea, om uppehållstillstånd m.m. på grund av anknytning till F. Migrationsverket beslutade den 4 oktober 2016 att avslå A:s ansökan. Som skäl för beslutet anfördes att A saknade hemlandspass och hon kunde inte omfattas av bevislättnadsregeln eftersom hon hade möjlighet att skaffa ett hemlandspass. De handlingar som hon hade gett in och de uppgifter hon och maken hade lämnat kunde inte styrka hennes identitet. Samma dag avvisade Migrationsverket barnens ansökningar med motiveringen att barnens identiteter inte var styrkta, att de var minderåriga och saknade behörighet att själva lämna in en ansökan om uppehållstillstånd samt att A inte hade gjort sannolikt att hon är förälder och ställföreträdare för barnen.

A överklagade Migrationsverkets beslut och yrkade att hon och barnen skulle beviljas uppehållstillstånd samt att en DNA-analys skulle göras för att fastställa släktskapet med F. Till stöd för sin och barnens talan anförde hon i huvudsak följande. Eftersom maken F lämnat Eritrea illegalt, kan hon och barnen inte få pass eller andra identitetshandlingar från någon eritreansk myndighet eller ambassad. F är politisk flykting och aktiv motståndare till Eritreas regering.

Förvaltningsrätten i Stockholm, migrationsdomstolen (2017-02-20, ordförande Gustafson), beslutade genom den överklagade domen att avslå yrkandet om

DNA-analys samt avslå överklagandet i övrigt med i huvudsak följande motivering.

För att en utlänning ska kunna beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning måste som huvudregel dennes identitet vara klarlagd (MIG 2011:11). Identiteten klarläggs i normalfallet genom att sökanden uppvisar ett giltigt hemlandspass. Även andra bevis för identiteten kan vara tillräckliga. Detta får bedömas från fall till fall enligt principen om fri bevisprövning. Bevislättnad kan under vissa omständigheter medges om det är omöjligt för den sökande att genom traditionella bevismedel visa sin identitet (MIG 2012:1).

Av landinformationen framgår att det är möjligt att få ett eritreanskt hemlandspass utfärdat, även för den som lämnat landet illegalt. A har inte försökt att få hemlandspass till sig och barnen och F har inte angett några skäl till varför A inte kan passera gränsen till Sudan eller andra länder. A har därmed inte uttömt alla möjligheter att få hemlandspass utfärdat till sig själv och till barnen. A kan därför inte åtnjuta bevislättnad, vilket innebär att hennes identitet ska vara klarlagd för att uppehållstillstånd på grund av anknytning ska kunna beviljas. De handlingar som getts in är inte tillräckliga för att klarlägga A:s identitet. Hon har inte heller genom övrig utredning i målet eller på annat sätt lyckats klarlägga sin identitet. Gällande barnen har det inte framkommit skäl att göra någon annan bedömning än den Migrationsverket redan har gjort.

A och barnen överklagade domen och yrkade att de skulle beviljas uppehållstillstånd, arbetstillstånd samt främlingspass. För det fall uppehållstillstånd m.m. inte kunde beviljas på befintliga handlingar yrkades att Migrationsöverdomstolen skulle inhämta DNA-analys för att styrka släktskapet med F. De anförde bl.a. följande.

Rätten till familjeåterförening är stark och skyddas av en rad internationella överenskommelser. Europadomstolen har i målet El Ghatet mot Schweiz (dom den 8 november 2016, appl. no. 56971/10) prövat huruvida en kränkning skett av artikel 8 i Europakonventionen och domstolen noterar att i mål som rör familjeåterförening och artikel 8 ska stor vikt läggas vid minderåriga barns särskilda omständigheter, såsom ålder, situation i hemlandet och beroendeförhållande till sina föräldrar.

Av nationell rättspraxis följer att en individuell bedömning ska göras mellan statens intresse av att kontrollera en utlännings identitet och rätten till familjeåterförening. Vid en sådan proportionalitetsbedömning kan det finnas skäl att i vissa situationer göra en annan bedömning av beviskravet än vad som följer av huvudregeln i MIG 2011:11.

F har status som flykting. Det kan knappast anses rimligt att kräva av anhöriga till flyktingar att de ska tvingas uppsöka hemlandets myndigheter för att ordna pass. Ett sådant förfarande, som uppmärksammar eritreanska myndigheter på att familjemedlemmar lämnar Eritrea illegalt, kan naturligtvis även försätta släktingar i Eritrea i fara. Det föreligger flera anledningar till att A och barnen ska beviljas bevislättnad. De befinner sig i Etiopien, ett land som saknar eritreansk beskickning och som dessutom har ett spånt förhållande till Eritrea. De vistas där som flyktingar sedan de illegalt lämnat sitt hemland. För att kunna vända sig till eritreanska myndigheter måste de ta sig landvägen till Sudan (de kan inte flyga utan pass) för att ansöka om pass. En sådan resa vore i sig livsfarlig. Det finns en historik av deporteringar av eritreaner från Sudan till Eritrea. Enligt UNHCR har detta skett systematiskt under en längre tid och enligt Human Rights Watch sker deportering av eritreaner regelbundet. I de fall en eritrean ansöker om pass vid eritreansk beskickning blir personen tvungen att skriva under ett s.k. ångerbrev, i vilket man ber om ursäkt och säger sig vara beredd att avtjäna ett straff vid ett eventuellt återvändande. Detta kan inte ses som ett rimligt krav på en sökande eftersom det innebär en kränkning av dennes mänskliga rättigheter - rätten att lämna sitt hemland. Även en tvångsskatt måste betalas, vilken ofta inte står i proportion till kostnaden att

erhålla pass. Av tillgänglig information framgår att om skatten inte är betald får eritreanska medborgare ingen service från den eritreanska beskickningen i Khartoum.

Migrationsverket ansåg att överklagandet skulle avslås och anförde bl.a. följande.

Varken A eller barnen har styrkt sina identiteter men F och A får anses ha gjort sannolikt att de är föräldrar till barnen och det finns därför en presumtion för att de är ställföreträdare för sina gemensamma barn. Det har inte framkommit något som talar emot deras ställföreträdarskap. Detta innebär att barnens ansökningar om uppehållstillstånd inte skulle ha avvisats av Migrationsverket utan i stället avslagits eftersom de inte har styrkt sina identiteter.

Innan en prövning av en åberopad anknytning kan göras ska identitetsfrågan och passkravet prövas (MIG 2011:11 och MIG 2012:1). I vissa fall finns möjlighet till bevislättning. När sökanden inte har klarlagt sin identitet har Migrationsverket att ta ställning till om den sökande har gjort vad som kan krävas för att klarlägga denna. I bedömningen ska det vägas in hur situationen i hemlandet ser ut samt andra personliga förhållanden som föreligger för den sökande. Om den sökande bedöms ha medverkat till att klargöra sin identitet men inte kunnat det, kan det vid en proportionalitetsbedömning ges en bevislättning för den sökande. Det är sökanden som har bevisbördan för att styrka sin identitet. Detta innebär även att det är den sökande som har bevisbördan för att han eller hon har gjort vad som kan krävas för att klarlägga sin identitet, innan en bevislättning kan komma ifråga.

A och barnen befinner sig sedan 2010 i Etiopien. De har möjlighet att erhålla hemlandspass. De kan inte hänvisas till att återvända till Eritrea för att därifrån ansöka om och få pass utan den möjligheten de har är att ansöka om pass vid en eritreansk utlandsmyndighet. Eftersom det inte finns någon eritreansk utlandsmyndighet i Etiopien är de hänvisade till att resa till ett annat land där det finns en eritreansk utlandsmyndighet. Även med beaktande av att F har erhållit flyktingstatus i Sverige har A och barnen möjlighet att vända sig till hemlandets myndigheter för att få pass och andra identitetshandlingar.

Det ifrågasätts inte att de familjeband som A och barnen åberopar till F är sådana att bevislättning kan bli aktuell. Det är dock inte oproportionerligt att upprätthålla kravet på en klarlagd identitet. Detta eftersom A och barnen inte gjort sannolikt att det är omöjligt för dem att erhålla identitetshandlingar från hemlandet. Eritreanska myndigheters krav för att utfärda pass, betald tvåprocentsskatt och undertecknande av ångerbrev, innebär inte att det generellt är omöjligt för eritreaner som ansöker om familjeåterförening att erhålla identitetshandlingar. Migrationsverket kan visserligen konstatera att möjligheterna för eritreanska flyktingar i Etiopien att resa till Sudan för att ansöka om hemlandspass är förenat med flera svårigheter. Detta innebär inte att de har gjort vad som kan krävas för att klarlägga sin identitet. Eftersom A och barnen inte omfattas av bevislättningsregeln är det inte aktuellt att utreda släktskapet mellan familjemedlemmarna genom en DNA-analys. Förutsättningarna är inte heller uppfyllda för Migrationsöverdomstolen att inhämta DNA-analys. A:s och barnens ansökningar om uppehållstillstånd ska avslås redan på den grunden att de inte har styrkt sina identiteter.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2018-03-05, Linder, Benson och Braun, referent), yttrade:

1. Vad målet gäller

Frågan i målet är om A och barnen kan beviljas uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning till maken respektive fadern F, som har beviljats permanent uppehållstillstånd här som flykting, trots att de inte har styrkt sina identiteter. I målet aktualiseras därför också frågan om bevislättning kan medges beträffande de sökandes identiteter.

2. Gällande rätt och praxis

2.1. Tillämpliga bestämmelser m.m.

En grundprincip inom svensk migrationsrätt är att en familj i möjligaste mån ska hållas samman; principen om familjens enhet. Detta kommer till uttryck bl.a. i bestämmelserna om uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning (jfr prop. 2005/06:72 s. 68). Bestämmelserna i 5 kap. 3-3 e §§ utlänningslagen om uppehållstillstånd på grund av anknytning reglerar rätten till och villkoren för bl.a. familjeåterförening. De i målet relevanta bestämmelserna, 5 kap. 3 § första stycket 1 och 2 a utlänningslagen, fick sitt nuvarande innehåll den 30 april 2006 i samband med genomförandet av familjeåterföreningsdirektivet (rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening).

Enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 utlänningslagen ska uppehållstillstånd, med vissa undantag, ges till en utlänning som är make till någon som är bosatt eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige. Ett uppehållstillstånd beviljat på den grunden kan vara permanent endast om makarna sammanbott utomlands under en längre tid eller om det på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat (5 kap. 8 § utlänningslagen). Vidare finns den grundläggande bestämmelsen om uppehållstillstånd för barn på grund av anknytning till förälder i 5 kap. 3 § första stycket 2 a utlänningslagen där det anges att uppehållstillstånd, med vissa undantag, ska ges till ett utländskt barn som är ogift och har en förälder som är bosatt eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige. När det gäller barn kan ett permanent uppehållstillstånd beviljas redan vid det första beslutstillfället.

När det gäller flyktingar slås det i skäl 8 i ingressen till familjeåterföreningsdirektivet fast att situationen för flyktingar bör ges särskild uppmärksamhet och att deras rätt till familjeåterförening därför bör regleras av förmånligare villkor. Bestämmelser om familjeåterförening för flyktingar finns i direktivets kapitel V. Av artikel 11.2 följer att om en flykting inte kan styrka sina familjeband med offentliga handlingar, ska medlemsstaten beakta andra bevis för att sådana band föreligger enligt nationell lagstiftning. Ett beslut om avslag på ansökan får inte uteslutande bygga på avsaknad av skriftlig bevisning.

Europeiska kommissionen har i meddelande den 3 april 2014 (COM[2014] 210 final), gett vägledning till medlemsstaterna när det gäller tillämpningen av familjeåterföreningsdirektivet (Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet, Riktlinjer för tillämpningen av direktiv 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening). Kommissionen uttalar bl.a. följande. Familjeåterföreningsdirektivet ska tolkas och tillämpas på ett sätt som är förenligt med Europakonventionen. Medlemsstaterna har viss frihet att bedöma när det är lämpligt och nödvändigt att kontrollera familjebanden genom intervjuer eller andra undersökningar, däribland DNA-provtagning. Om det är särskilt svårt eller farligt att erhålla resehandlingar och detta därmed kan utgöra en oproportionerlig risk eller ett praktiskt hinder för att faktiskt kunna utöva rätten till familjeåterförening, uppmanas medlemsstaterna att väga in de särskilda omständigheterna i ärendet och förhållandena i ursprungslandet. Den särskilda situation som flyktingar befinner sig i gör att det ofta är omöjligt eller farligt för dem eller deras familjemedlemmar att skaffa officiella handlingar, eller kontakta ursprungslandets diplomatiska eller konsulära beskickningar. Artikel 11.2 fastställer uttryckligen att ett beslut om att avslå en ansökan inte utelutande får bygga på avsaknad av skriftlig bevisning och att medlemsstaterna i dessa fall är skyldiga att beakta andra bevis för att familjeband föreligger. Medlemsstaterna har en bred handlingsmarginal när de tar vederbörlig hänsyn till de relevanta omständigheterna i det enskilda fallet. Men de begränsas av principerna i artikel 8 i Europakonventionen, artikel 7 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna avseende skyddet av familjen och respekten för familjelivet samt relevant rättspraxis från

Europadomstolen och EU-domstolen.

Även Europakonventionen får betydelse i detta mål. Denna konvention innehåller visserligen inte någon artikel som förpliktigar en konventionsstat att medge utlänningar inresa eller vistelse på dess territorium. Däremot kan en stats beslut innebära att en familj splittras eller hindras från att leva tillsammans. Frågor som rör familjeåterförening kan - när de betraktas ur anknytningspersonens perspektiv - följaktligen komma att omfattas av tillämpningsområdet för artikel 8 i Europakonventionen. Enligt den artikeln har var och en rätt till respekt för bl.a. sitt familjeliv (8.1). En offentlig myndighet får inte inskränka åtnjutande av denna rättighet annat än med stöd av lag och om det i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt med hänsyn till statens säkerhet, den allmänna säkerheten, landets ekonomiska välstånd eller till förebyggande av oordning eller brott eller till skydd för hälsa eller moral eller för andra personers fri- och rättigheter (8.2). Att inskränkningen i rättigheten måste vara "nödvändig i ett demokratiskt samhälle" innebär att det ska göras en avvägning mellan individens rätt till respekt för sitt familjeliv och det motstående allmänna intresset av att upprätthålla en reglerad invandring. Det senare får anses omfattat av flera legitima ändamål; "med hänsyn till den allmänna säkerheten", "med hänsyn till landets ekonomiska välstånd" och av "till förebyggande av oordning". För att en konventionskränkning inte ska uppstå i det här sammanhanget måste avvägningen utfalla till förmån för det allmänna intresset, dvs. den inskränkning i en anknytningspersons rättighet som uppstår om de anhöriga vägras uppehållstillstånd, och därför inte kan bosätta sig här, måste stå i rimlig proportion till intresset av att upprätthålla en reglerad invandring.

2.2. Europadomstolens praxis

Europadomstolen har i flera avgöranden uttalat sig om tillämpningen och tolkningen av artikel 8 i Europakonventionen när det gäller frågor som rör rätten till respekt för familjeliv och familjeåterförening. Utgångspunkten är emellertid fortfarande att det är konventionsstaterna själva som förfogar över vilka utlänningar som ska ges tillstånd till inresa i och vistelse inom deras territorier, se bl.a. Berisha mot Schweiz (dom den 30 juli 2013, appl. no. 948/12, p. 49).

I två avgöranden från den 10 juli 2014 har Europadomstolen prövat frågan om familjeåterförening och där anknytningspersonen var skyddsbehövande (flykting). I båda målen, Mugenzi mot Frankrike (appl. no. 52701/09) och Tanda-Muzinga mot Frankrike (appl. no. 2260/10), avsåg klagomålen franska myndigheters handläggning av ansökningar om familjeåterförening mellan en förälder i Frankrike och barn som befann sig utanför det landets gränser. Målen rörde bl.a. de svårigheter personer har, som kommer från länder med en dåligt utvecklad myndighetsstruktur, när det gäller att styrka de åberopade familjeförhållandena med godtagbara dokument. Europadomstolen uttalade bl.a. att när det gäller familjeåterförening bör flyktingar i jämförelse med andra utlänningar få lättnader i processen och erinrade om att familjesammanhållning är en fundamental rättighet för flyktingar och att familjeåterförening är av särskild vikt när det gäller att göra det möjligt för personer som flytt förföljelse att komma tillbaka till ett normalt liv. Beträffande bevismedel framhåller Europadomstolen att i bl.a. familjeåterföreningsdirektivet anmodas de inhemska myndigheterna att beakta "andra bevis" för existensen av familjeband, om flyktingen inte är i stånd att framlägga officiella dokument som styrker hans eller hennes uppgifter (Mugenzi mot Frankrike p. 54 och 56 samt Tanda-Muzinga mot Frankrike p. 75 och 76). De franska myndigheterna hade inte beaktat klagandenas särskilda omständigheter och inte visat tillräcklig flexibilitet, snabbhet och effektivitet under handläggningen av deras ärenden. En rimlig balans hade inte uppnåtts mellan klagandenas intressen å ena sidan och statens intresse av reglerad invandring å den andra, vilket innebar att artikel 8 i Europakonventionen hade kränkts.

2.3. Migrationsöverdomstolens praxis

För att en utlänning ska kunna beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning måste utlänningen som huvudregel klarlägga sin identitet. Detta gäller oavsett om det finns förutsättningar att bevilja ett permanent uppehållstillstånd eller enbart ett tidsbegränsat sådant. Klarlagd identitet innebär att identiteten ska vara styrkt (se MIG 2016:6).

I vissa fall kan undantag göras från kravet på att den som ansöker om uppehållstillstånd på grund av anknytning ska styrka sin identitet. I dessa fall är det tillräckligt att den sökande gör sin identitet sannolik. Denna bevislätnadsregel har utvecklats genom Migrationsöverdomstolens praxis och innebär att identiteten hos en sökande förälder från ett land med ingen eller dåligt fungerande myndighetsstruktur i vissa fall endast behöver göras sannolik. Regelns tillämpning förutsätter att det finns en DNA-analys som styrker personens föräldraskap till ett barn som sökanden uppges ha gemensamt med anknytningspersonen, att anknytningspersonen är barnets andra förälder och att föräldrarna levt i hushållsgemenskap innan anknytningspersonen kom till Sverige. Det måste också göras en proportionalitetsavvägning mellan å ena sidan anknytningspersonens intresse av återförening med sin familj och å andra sidan samhällets intressen som kräver ett klarläggande av den sökandes identitet, bl.a. säkerhet och reglerad invandring. Motsvarande gäller om det är ett barn från ett sådant land som är sökande, dvs. det räcker att barnet gör sin identitet sannolik om en DNA-analys styrker att anknytningspersonen är dess förälder samt att denna och barnets andra förälder levt i hushållsgemenskap innan anknytningsföräldern kom till Sverige. Även för sökande barn gäller, på motsvarande sätt som för vuxna sökande, att intresset av återförening ska vägas mot de samhälleliga intressen som kräver att barnets identitet klarläggs. När det ska bedömas om bevislätnad ska ges avseende en persons identitet är det också av betydelse i vilken utsträckning en sökande och anknytningspersonen har lämnat samstämmiga uppgifter (MIG 2012:1, MIG 2014:16 och MIG 2016:6).

I MIG 2016:13 ansökte en kvinna och hennes barn om uppehållstillstånd på grund av anknytning till skyddsbehövande make och far. Samtliga gavs bevislätnad avseende sina identiteter. I målet hade det i tidigare ansökningar om uppehållstillstånd från de sökande förekommit oriktiga uppgifter. Vid proportionalitetsavvägningen mellan familjemedlemmarnas intresse av att utöva familjeliv i Sverige och samhällets intresse av att kunna kontrollera utlänningars inresa och vistelse i landet, tillmättes det stor vikt att anknytningspersonen hade beviljats uppehållstillstånd som skyddsbehövande.

3. Landinformation

Eritrea är ett av världens mest slutna länder med en mycket auktoritär regering. Någon opposition tillåts inte verka i landet och genom ett omfattande övervakningssystem bevakar regeringen individer inom landet och i diasporan (se MIG 2017:12).

Eritreanska medborgare har möjlighet att få pass utfärdade av hemlandets myndigheter. A och barnen befinner sig i Etiopien och där finns ingen eritreansk utlandsmyndighet. Eritreanska medborgare kan dock ansöka om och få pass vid t.ex. Eritreas ambassad i Khartoum i Sudan. För att få pass krävs att en särskild skatt, kallad tvåprocentsskatten, betalas till den eritreanska staten. Om skatten inte är betald får eritreanska medborgare ingen service från den eritreanska beskickningen i Khartoum. FN:s undersökningskommission har rapporterat att Eritreas regering använt metoder som FN:s säkerhetsråd ansett otillåtna i insamlingen av intäkter från tvåprocentsskatten och att intäkterna bl.a. används till att finansiera försvarsmakten men också har utnyttjats för att destabilisera Afrikas horn. Av samma rapportering framgår även att säkerhetsrådet beslutat att Eritrea måste upphöra med användning av utpressning, hot om våld, förskingring och andra otillåtna medel för inhämtning av skatter från sina medborgare, eller andra personer med eritreansk härkomst, utanför Eritrea. Det rapporteras vidare om fall där lokala tjänstemän

har vägrat att registrera barn till föräldrar som bor utomlands och inte betalar tvåprocentsskatt. (Se Lifos, Temarapport Eritrea - Familjemedlemmars kontakt med eritreanska beskickningar i utlandet, den 16 maj 2017, s. 10 och 17 f.)

Eritreanska medborgare som har lämnat Eritrea på illegal väg och vill ansöka om pass måste vidare skriva under ett s.k. ångerbrev för att kunna ansöka om pass vid eritreansk beskickning. I ångerbrevet undertecknar den sökande ett uttalande om ånger för att ha begått förseelse genom att inte fullgöra nationaltjänsten samt beredskap att acceptera lämplig bestraffning i sinom tid. Brevet i sig betyder alltså inte att man friskriver sig från bestraffning. Norska Landinfo rapporterar att eritreaner i exil som inte betalar tvåprocentsskatt och inte skriver under ångerbrev kan riskera att familjemedlemmar i Eritrea får problem med utresetillstånd och pass. (Se Temarapport Eritrea - Familjemedlemmars kontakt med eritreanska beskickningar i utlandet, s. 11 och 18 f.)

Det finns också rapporter om att eritreanska myndigheter har bestraffat familjemedlemmar till personer som undanhåller sig nationaltjänsten. Familjemedlemmar har frihetsberövats, krävts på böter, tvingats ersätta den som avvikit, fråntagits affärslicenser och fått egendom konfiskerad. US Department of State uppger att det finns sporadiska rapporter, särskilt från landsbygden, om att säkerhetsstyrkor frihetsberövar och förhör föräldrar, äkta makar eller syskon till personer som undanhållit sig från nationaltjänsten eller flytt från landet. (Se Temarapport Eritrea - Familjemedlemmars kontakt med eritreanska beskickningar i utlandet, s. 16 f.)

4. Migrationsöverdomstolens bedömning

Det är ostridigt att A och F är gifta med varandra och att de tidigare har levt i hushållsgemenskap. Migrationsverket anser numera att A:s och F:s föräldraskap har gjorts sannolikt och att de därför kan företräda de gemensamma barnen i Migrationsöverdomstolen. A och barnen är därför i och för sig berättigade till uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 och 2 a utlänningslagen, dock under förutsättning att de kan styrka sina identiteter. A och barnen har inte kunnat visa upp några skriftliga dokument, t.ex. pass, som kunnat styrka deras identiteter. Frågan är då om de kan komma i åtnjutande av bevislättnad, dvs. att det räcker att de gör sina identiteter sannolika.

A och barnen är medborgare i Eritrea och registrerade som flyktingar i Etiopien. A:s make och barnens far F har beviljats permanent uppehållstillstånd i Sverige som flykting. Migrationsöverdomstolen anser att försiktighet måste iakttas med att hänvisa en flyktings familjemedlemmar till att uppsöka hemlandets myndigheter för att skaffa identitetshandlingar. En bedömning måste göras i varje enskilt fall om ett sådant krav är proportionerligt.

Om A och barnen ska kunna styrka sina identiteter med eritreanska pass måste de för det första ha betalat en tvåprocentig skatt till den eritreanska staten, vilken används för politiska syften. För det andra måste de underteckna ett ångerbrev där de accepterar bestraffning för att inte ha fullgjort militärtjänstgöring. Att hänvisa familjemedlemmar till en flykting i Sverige att göra detta och dessutom riskera att eventuella andra anhöriga som finns kvar i hemlandet utsätts för repressalier i form av t.ex. frihetsberövande, kan inte anses stå i rimlig proportion till samhällets intresse av att kontrollera identiteten på dem som ska resa in i landet. Det kan därför inte krävas av A och barnen att de ska behöva uppsöka en eritreansk utlandsmyndighet för att ansöka om pass. De bör istället kunna komma i åtnjutande av en bevislättnad när det gäller deras identiteter. Det ankommer därför på Migrationsverket att göra en DNA-utredning.

Migrationsdomstolens dom, utom vad gäller beslutet om sekretess, och Migrationsverkets beslut ska därför upphävas och målet visas åter till Migrationsverket för ny handläggning av A:s och barnens ansökningar om uppehållstillstånd. Vid denna utgång föranleder yrkandet om DNA-utredning

ingen åtgärd från Migrationsöverdomstolens sida.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen upphäver migrationsdomstolens dom, utom vad gäller beslutet om sekretess, och Migrationsverkets beslut och visar målet åter till Migrationsverket för ny handläggning av frågan om uppehållstillstånd.

Sökord:

Litteratur: Prop. 2005/06:72 s. 68; Meddelande den 3 april 2014 från kommissionen till rådet och Europaparlamentet med riktlinjer för tillämpningen av direktiv 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening (COM [2014] 210 final); Lifos, Temarapport Eritrea – Familjemedlemmars kontakt med eritreanska beskickningar i utlandet, den 16 maj 2017, s. 10 f. och 16 ff.
